

<p>De Huismus</p> <p>De olifaant en ooevaore, verdweene in de lôop der jaore Zôodè in de Afrikonse dreeve der steeds mar minder ooverbleeve.</p> <p>Ik wil hier naa gin laans gòn breeke vur diere ôt die wèèrme streeke. Dè laot ik liever òn de heere die meej der duure jaachtgeweere Fezaant en zwèène moores leere.</p> <p>Ik wil naa over de hèùsmus praote die vruuger vrij en ôtgelaote vloog oover plèèn en oover straote èn pèèrdestront en haover aate. Ze vonden, nèt as de kenèène durre kost op allerhaande terèène mee haover, rog en aander graon waor naa de flatgebouwe staon.</p>	<p>De boere die op vèld en tène der peeje teule en der jène, praai,biète, boerekôol en sprèute en die ok reegelmaotig spèute meej gif, dè wij dan ongeweete meejal dees gruunte op gon eete.</p> <p>De musse die ok (ondertusse) der voeier zuuke op zo 'n vèld die raoke daorvan ongestèld. der aaikes blèève onbevruucht dur 't gif en dur de vèule lucht.</p> <p>Zôo koom 't dè hier in dees laande de mus belaand in lappemaande. As wij hiervan gin lesse leere zal de natuur 't tij nie keere. Hèlpe we saome meej verstaand de hèùsmus ôt de lappemaand. (Piet van Beers, Vogels in Brabant)</p>
---	---

Dit gedichtje is in Brabants dialect, maar de strekking ervan is duidelijk: de huismus wordt bedreigd. En dat is ook de mening van de Vogelbescherming. Daarom is het ook heel terecht dat er nestkastjes opgenomen zijn in onze vogelroute voor dit bedreigde "kleine opdondertje" onder de vogels.

De huismus is absoluut de meest bekende vogel van Nederland. Hij is niet groot: 14 tot 16 cm lang en hij weegt maximaal 30 gram. Het mannetje heeft een grijze kruin en een zwart befje, terwijl het vrouwtje minder opvallend is: een gestreepte rug met een effen lichte borst. Beide seksen hebben een oogstreepje. Huismussen zijn stadsvogels. Je kunt ze nauwelijks met andere vogeltjes verwarren, hoogstens met de Ringmus. Huismussen bouwen samen een nest (een beetje een slordig nest) onder dakpannen, hopen en nestkasten, waarin het vrouwtje vier tot zeven eieren legt. Na 12 dagen broeden komen de eieren uit. Als de kuikens uit het ei komen, zijn ze nog naakt en wegen niet meer dan 3 gram. Gedurende de eerste dagen worden de kuikens door beide ouders met klein dierlijk voedsel gevoed, maar al snel wordt het dieet gevarieerder en plantaardiger. Na een week of twee vliegen de jongen uit, maar ze blijven wel een poosje afhankelijk van de zorg van de ouders en worden dan ook nog regelmatig gevoed. Huismussen hebben wel drie legsels per jaar. Sinds mensenheugenis komen huismussen voor

in de omgeving van mensen, waar ook ter wereld. Ze zijn door kolonisten ingevoerd in Amerika, Australië, Nieuw-Zeeland, Zuid-Afrika, Hawaï, Cuba, Jamaica, de Bermuda- en de Falklandeilanden. Zelfs op IJsland broeden sinds enkele jaren zeven paartjes en in Siberië zijn nog niet zo lang geleden nieuwe kolonies ontdekt. De verspreiding van de huismus begon al zo'n 9.000 jaar voor Christus. In Nederland kwam de huismus al rond 4.000 jaar voor Christus voor in Zuid-Limburg.

Huismussen zijn echte "standvogels"; dat betekent dat ze altijd in de buurt van hun broedgebied blijven. En volgens de Vogelbescherming Nederland is onze wijk niet de enige in Gouda die iets voor de huismus doet. De Woningbouwvereniging Ter Gouw in Gouda heeft in een wijk (welke?) ook speciale huismusnestkasten opgehangen. En dat is maar goed ook, want het gaat helemaal niet goed met de huismus. Eind jaren 70 waren er nog bijna 2 miljoen broedende paren, nu is dat teruggelopen naar een half miljoen! De vogelbescherming heeft dan ook een plan gelanceerd: "Actieplan Huismus" Op de site van de Vogelbescherming kunt u alles hierover nalezen. Er staan tips hoe we de huismus kunnen verleiden te broeden, zowel voor particulieren als voor gemeenten. De belangrijkste tips zijn wel: hou de tuin niet te netjes. Mussen houden van een lekker rommelige omgeving. Dus veel struiken en klimplanten,

geen potten in de tuin, maar gewoon wat knoeierige planten in de grond. En gebruik geen vogelschroot (plastic strips om vogels de toegang onder het dak te versperren). Tot slot: huismussen kun je echt het hele jaar wel bijvoeren met brood en zaden.

Bijnamen heeft de huismus genoeg: strontmus, huiskweek, straatjongen, dakschijter, gestelmonnikje, dat zijn er maar een paar.

De nestkasten voor de huismussen in onze wijk zijn te vinden in de Elzen vóór het Binnenhof. Laten we hopen dat we deze nestkasten spoedig bewoond zien met een families huismussen! Overigens kan iedereen bij de Vogelbescherming Nederland speciale nestkasten voor huismussen aanschaffen.

Huisumus

De uitgesproken stadsvogel. Het mannetje heeft in het voorjaar een prachtige zwarte bef en grijze kruin. Het vrouwtje ziet er wat saaier uit en heeft een overwegend grijsbruine kleur.

Waar?

Huismussen zijn het hele jaar door in de stad te vinden. Broeden vooral onder dakpannen, maar ook in hopen en nestkasten. Tussen mei en het einde van de zomer leggen de huismussen meestal 4 (tussen de 3 en 8) eieren. Na 12 dagen broeden komen deze al uit. Vervolgens vliegen de jongen na 15 dagen uit.

Voedsel

Huismussen zijn alleseters. Het liefst eten ze zaden en insecten, maar brood is ook welkom.

